

Avaleht>Kohtumenetlused>Tsiivilasjad>Menetlustähtajad

Tsiiviilõiguse valdkonnas jätkuvad ELi õiguse kohaselt need pooleliolevaid menetlused, mis on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu. Vastastikusel kokkuleppel Ühendkuningriigiga hoiab e-õiguskeskkonna portaal Ühendkuningriigiga seotud asjakohast teavet oma portaalis kuni 2022. aasta lõpuni.

Menetlustähtajad

Šotimaa

1 Milliseid tähtaegu kohaldatakse tsiviilmenetluses?

Hagile vastamise tähtaeg

Kõrge tsiiviilkohtu selliste kohtuasjade puhul, mille korral toimetatakse dokumendid kätte Euroopas ja väljaspool Euroopat, on hagile vastamise tähtaeg 21 päeva alates dokumentide kättetoimetamise kuupäevast. Teatavatel juhtudel, kui dokumentide kättetoimetamine ei toimu nende eeskirjade kohaselt, on see tähtaeg 42 päeva.

Esimese astme kohtu selliste kohtuasjade puhul, mille korral toimetatakse dokumendid kätte Euroopas, on tähtaeg 21 päeva alates dokumentide kättetoimetamise kuupäevast. Kõigil juhtudel, kui dokumendid toimetatakse kätte väljaspool Euroopat, on see tähtaeg 42 päeva alates kättetoimetamise kuupäevast.

Lisateave:

kõrge tsiiviilkohtu kodukord

esimese astme kohtute (kohalikud kohtud) menetluseeskirjad

Kuni 5000 Inglise naela suuruste summade sissenõudmiseks saab kasutada ka lihtmenetlust ja kiirmenetlust.

Iganemise- või aegumistähtajad

Šoti õiguses on hagi esitamise tähtajad määratletud aegumise ja iganemise õiguslike mõistetega. Aegumine on menetlusnorm, st kaitsereegel, mille kohaselt muutuvad teatavad õigused ja kohustused pärast kindlaksmääratud tähtaja möödumist õiguslikult kohaldamatuks (ent jäävad püsima). Iganemine on materiaalsoõiguse norm, mille kohaselt lõpeb isiku õigus või kohustus pärast kindlaksmääratud ajavahemiku möödumist.

Kehtivad õigusnormid on esitatud 1973. aasta iganemise- ja aegumisseaduses (Šotimaa) (muudetud) (*Prescription and Limitation (Scotland) Act 1973 (as amended)*).

Iganemist käsitlevad sätted määravad, millal lõppevad lepingulised õigused ja kohustused. Tähtajad on erinevad sõltuvalt kohustuse laadist.

Seaduses on sätestatud kahju hüvitamise, isikukahju, laimamise ja tootevastutusega seotud hagide esitamise aegumistähtaeg. Aegumistähtaeg on kolm aastat alates kahjust teadasaamisest, aga kohtul on õigus lubada esitada hagi ka pärast selle tähtaja möödumist, kui ta peab seda õiglaseks.

Samuti on mitmes muus seaduses sätestatud erinevad aegumistähtajad, näiteks seoses (reisijate või kaupade) õhu-, maantee-, mere- ja raudteevedu käsitlevate hagidega.

Advokaadilt või kodanike nõuandebüroolt tuleks küsida nõu, kas konkreetse hagi puhul, mida soovitakse algatada, kehtivad konkreetsed tähtajad.

2 Puhkepäevade loetelu vastavalt 3. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ, Euratom) nr 1182/71.

Lisaks laupäevale ja pühapäevale on Šotimaal puhkepäevad järgmised riigipühad:

uusaasta: 1. jaanuar;

teine uusaastapäev: 2. jaanuar;

suur reede: ülestõusmispühale eelnev reede;

mai alguse riigipäev (*Early May Bank Holiday*): maikuu esimene esmaspäev;

kevadine riigipäev (*Spring Bank Holiday*): maikuu viimane esmaspäev;

suvine riigipäev (*Summer Bank Holiday*): augusti esimene esmaspäev;

esimene jõulupäev: 25. detsember;

teine jõulupäev: 26. detsember.

Kui esimene jõulupäev, teine jõulupäev, uusaasta või 2. jaanuar langeb nädalavahetusele, on järgmine nädalapäev riigipäev. Näiteks kui 25. ja 26. detsember on vastavalt laupäev ja pühapäev, on järgmine esmaspäev ja teisipäev riigipühad.

Kõik need kuupäevad on sätestatud 1971. aasta pangandus- ja finantstehingute seaduse (*Banking and Financial Dealings Act 1971*) 1. lisan, välja arvatud kevadine riigipäev ja teine jõulupäev, mille kohta kehtib kuninglik teadaanne.

3 Millised üldsätted kehtivad eri tsiviilasjade menetlemise tähtaegade suhtes?

Iganemine ja aegumine

1973. aasta iganemise- ja aegumisseadus (Šotimaa) (muudetud) sisaldab üksikasjalikke sätteid erinevate iganemise- ja aegumistähtaegade arutamise kohta, nagu on kirjeldatud vastuses 1. küsimusele.

4 Kui toiming või formaalsuse peab sooritama ettenähtud ajavahemiku jooksul, siis mida peetakse toimingu või formaalsuse sooritamise alguseks?

Algusaeg määratakse kindlaks kättetoimetamise kuupäeva alusel. Posti teel kättetoimetamise puhul on kättetoimetamise kuupäevaks määruse/kohtukutse postitamisele järgnev päev. Kohtukutse puhul, mille lõppkuupäev langeb nädalavahetusele või riigipühale, pikendatakse lõppkuupäeva kuni järgmise tööpäevani.

5 Kas dokumentide edastamise või kättetoimetamise viis (isiklikult kohtutäituri kaudu või posti teel) võib mõjutada või muuta tähtaja algust?

Olenemata kättetoimetamise viisist, on alguskuupäevaks alati kättetoimetamise kuupäev. Üksikasjalikuma teabe saamiseks kättetoimetamise kuupäeva mõiste kohta vt vastus 4. küsimusele.

6 Kas ajavahemiku kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka sündmuse kuupäeva, kui tähtaeg hakkab kulgema teatavast sündmusest?

Võetakse arvesse toimingu kuupäeva. Tähtaja arvestamise esimene päev on kättetoimetamise kuupäevale järgnev esimene päev (võttes arvesse 4. küsimuse all esitatud teavet puhkepäevade kohta).

7 Kui tähtaeg on väljendatud päevades, kas nimetatud päevade arv tähendab kalendripäevi või tööpäevi?

See tähendab kalendripäevi (vt ka 4. küsimus puhkepäevade jms kohta). Kuigi tähtaeg ei saa mööduda puhkepäeval, võetakse tähtaja arvestamisel arvesse kõiki teisi puhkepäevi.

8 Millal väljendatakse tähtaega nädalates, kuudes või aastates?

Kui kohtudokumentides esineb sõna „kuu“, tähendab see kalendrikuud.

9 Millal nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg möödub?

Tähtajad lõpevad vastavalt eelmistes küsimustes esitatud põhimõtetele, st sõltuvalt tähtajast on selleks tähtaja viimane päev, võttes arvesse, et arvestus algab kättetoimetamise kuupäevale järgnevast päevast.

10 Kui tähtpäev saabub laupäeval, pühapäeval või riigipühal, kas see pikeneb esimese järgneva tööpäevani?

Jah. Vt vastus 4. küsimusele.

11 Kas teatavate asjaolude korral tähtaega pikendatakse? Millised on tähtaja pikendamise tingimused?

Kohus võib kättetoimetamisest teatamise tähtaega pikendada põhjendatud juhtudel, kui ta on veendunud, et see on vajalik.

12 Millised on apellatsioonkaebuse esitamise eritähajad?

Kõrge tsiviilkohtu menetluse korral on kostjal alates lõpliku otsuse teatavakstelemise kuupäevast 14 päeva aega, et otsus edasi kaevata ja sellest kavatsusest kohtule teatada.

Alates 1. jaanuarist 2016 pikendati esimese astme kohtu teatavate otsuste peale kaebuse esitamise tähtaega 14 päevast 28 päevani. Need kaebused esitatakse nüüd otse teise astme kohtule.

Kiir- ja lihtmenetluses esitatakse apellatsioonkaebused endiselt esimese astme kohtule ning kaebuse esitamise tähtaeg on 14 päeva.

Kui õigusaktidega on ette nähtud tähtaeg konkreetset liiki kaebuse esitamiseks (nt seadusjärgsed kaebused, mida ei ole eeskirjades ette nähtud), siis kohaldatakse seda tähtaega.

13 Kas kohus võib eelkõige kohtusse ilmumise tähtaega muuta või määrata kohtusse ilmumiseks kindla kuupäeva?

Seda võib teha ainult erandlikel asjaoludel. Lühendatud perioodide puhul on minimaalne tähtaeg 48 tundi. Kostja eelneva teavitamise nõudest võidakse täielikult loobuda üksnes juhul, kui lapse heaoluga seotud asjades tehakse ajutine kohtumäärus. Sellisel juhul võidakse hiljem loomulikult kindlaks määrata kohtuistungiaeg, et tagada kõigile pooltele nõuetekohane menetlus.

14 Kui toimingust, mis on suunatud menetlusosalisele, kes elab kohas, kus tema suhtes võidakse kohaldada tähtaegade pikendamist, teatatakse menetlusosalisele kohas, mille elanike suhtes nimetatud pikendamist ei kohaldata, kas siis selline isik kaotab õiguse tähtaja pikendamisele?

Ei.

15 Millised on tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta?

Kui kostja jätab hagile vastamata, võidakse teha tagaseljaotsus, kui hageja seda taotleb. Kostja võib selle loomulikult edasi kaevata, nagu on märgitud vastuses 12. küsimusele.

16 Milliseid õiguskaitselahendusi võivad kohtusse ilmumata jätnud menetlusosalised kasutada tähtaja lõppemise korral?

Kostja võib taotleda kohtult tähtaja pikendamist. Kui kohtuotsus on juba tehtud (tagaseljaotsusena), võib kostja vastavalt kohaldatavatele kohtueeskirjadele taotleda kohtult hagi tagasivõtmist.

Viimati uuendatud: 04/03/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.